

Abstrakt

Diplomová práce je věnována analýze lidovýchovných spolkových aktivit v českých zemích v období rakousko-uherské monarchie (1848–1914). Česká společnost se rozvíjela v rámci mnohonárodnostní habsburské říše, kterou ve druhé polovině devatenáctého století zachvátil modernizační proces. Myšlenky kapitalismu, industrializace a urbanizace předznamenaly řadu změn v hospodářské, školské, politické a kulturní oblasti. Původně jednotný národně-emancipační osvětový proud se ve druhé polovině 19. století štěpil na jednotlivé lidovýchovné proudy. S postupující profilací osvěty vrcholil centralizační proces. Veškeré kulturní působení bylo sjednoceno na počátku dvacátého století se vznikem Svazu osvětového. Diplomová práce blíže pojednává o aktivitách tělovýchovného a ženského osvětového hnutí a činnosti národních jednot. Následná analýza představuje hlavní charakteristiky předválečné lidovýchovy: komplikované soužití s příslušníky německé národnosti, provázanost kultury s politickými zájmy nebo přejímání zahraničních vzorů. V závěrečné kapitole byla osvěta let 1848–1914 zasazena do kontextu následujícího vývoje v období samostatné Československé republiky, kdy se konstituoval státní lidovýchovný systém.

Klíčová slova

Vzdělávání dospělých, spolková činnost, rakousko-uherská monarchie, 1848–1914, osvěta, lidová výchova